

Sanomia Turusta

N:o 9 – 1.3.1872

Ilmoituksia.

Maasta poismuuttajille!

Matkustajain kuljettamista warten hywin sisustetuilla, isoilla, wahwoilla ja joutuisasti kulkewilla Allan-linjan höyryaluksilla toimittaa allekirjotettu joka wiikko poismuuttajia Amerikkaan.

Erittäin saan mainita, että poismuuttajia ewesti Mattsonin perustamiin uutismaihin Minnesotassa, New-Swedeniin Mainen waltiossa tahi ruotsalaisiin uutis-asutuksiin Iowassa ja Nebraskassa, joitten ruotsalainen asiamies on herra Josef Osborne Göteporissa, edesautetaan allekirjotetun huolenpidolla.

Papinkirja waaditaan alaikäisten isän todisteeksi, sillä ei yksikään lapsi pääse puolella matkustajamaksulla, jollei semmoisella kirjalla todisteta ettei se ole täyttänyt 12 vuotta.

Lähtö Göteporista tapahtuu joka perjantai. – Kysymykseen wastataan seuraawassa postissa.

Karl Möllerswärd

Götepori, Norra Hamngatan N:o 10.

Ilmoituksia.

Maasta poismuuttajille!

Matkustajain kuljettamista warten hywin sisustetuilla, isoilla, wahwoilla ja joutuisasti kulkewilla Allan-linjan höyryaluksilla toimittaa allekirjotettu joka wiikko poismuuttajia Amerikkaan.

Erittäin saan mainita, että poismuuttajia ewesti Mattsonin perustamiin uutismaihin Minnesotassa, New-Swedeniin Mainen waltiossa tahi ruotsalaisiin uutis-asutuksiin Iowassa ja Nebraskassa, joitten ruotsalainen asiamies on herra Josef Osborne Göteporissa, edesautetaan allekirjotetun huolenpidolla.

Papinkirja waaditaan alaikäisten isän todisteeksi, sillä ei yksikään lapsi pääse puolella matkustajamaksulla, jollei semmoisella kirjalla todisteta ettei se ole täyttänyt 12 vuotta.

Lähtö Göteporista tapahtuu joka perjantai. – Kysymykseen wastataan seuraawassa postissa.

Karl Möllerswärd
Götepori, Norra Hamngatan N:o 10.

Sanomia Turusta.

No. 31. – 31.7.1874

– Suomalaiset merimiehet ja työntekijät ulkomailla.

Waasan ruotsalaisesta lehdestä kirjoitetaan muun seassa: Usein on kotia jääneiden omaisten waikea saada tietoja, mihin heidän sukulaisensa owat joutuneet, ja kuinka niiden on käynyt, jotka merimiehinä owat lähteneet wieraaseen palvelukseen taikka luwattomasti jättäneet palveluksensa suomalaisilla laiwoilla. Muissa maissa on tehty paljo ulkomaisilla oleskelewain maanmiestensä awuksi ja johdatukseksi. Liiatenkin on tässä katsannossa merkittävä norjalainen lähetys- ja siirtolaistoimisto Englannissa ja Amerikassa, joka suurella taipuwaisuudella on ollut awullisena suomalaisillekin merimiehille ja muuttolaisille. Tämän seuran asiamiehiä on norjalainen lähetysaarnaaja Larson Pohjois-Amerikan Newyorkista, jonka kirjetie merkitään ruotsiksi: ”P. V. Larson, Evang. Luthersk Emigrant-Missionär hos S. Keyl, N o 13 Broadway, New-York”. – Jos kaiwataan tietoja merimiehistä, jotka owat palwelleet englannin laiwoilla, saadaan pikaisin ja warmin tieto sillä tawoin, että kirjoitetaan seuraawaan laitokseen:

”The Registrar General of Seamen,
Adelaide Place London Bridge, E. C.”

Samassa on ilmoitettava kadonneen nimi, ikä, syntymäseutu ja muut asianhaarat, jotka saattavat olla johdatukseksi; ennen muuta on ilmaistava etsityn viimeinen olopaikka Englannissa taikka se laiwa, jolla hän viimeksi on palwelut, jos siitä tiedetään. Saadaksensa ilmoituksia merimiehistä ja siirtolaisista, joiden tiedetään lähteneen Pohjois-Amerikan kaukaiselle läntiselle rannikkomaalle, sopinee pyytää apua norjalaiselta pastori Hwistendahlilta, joka palwelee skandinawilais-lutherilaisella kirkolla San Franciscossa Kaliforniassa.

Sanomia Turusta.

No. 31. – 31.7.1874

– **Pohjois-Amerikan Brightonin kaupungista** (Brighton Boston Massachusetts Northern Amerika) on eräs siellä oleskelewa maanmiehemme lähettänyt kirjeen, jossa muun ohessa lausuu:

Turun viikkosanoma kertoo: Lumijoelta Amerikkaan muutaneiden olo on huonolla kannalla. – Waan mitä se on ihmettä wieraassa kielessä ja oudossa maassa, jossa ei sanaakaan osaa puhua eikä myös ymmärrä, mitä puhutaan. Eipä ole kulunut pitkä aika siitä, kun kuului vielä huonommalta omassakin maassa, vaikka toinen toisensa puheen ymmärtää. Olen minä vielä tähän asti joka päivä työtä saanut enkä ole ilman palkatta työtä tehnyt, niinkuin muinoin Suomessa, kun paras warwin salwomies sai markan päivältä: jopa tuo on melkein ilman mitään. – Ajat owat kuitenkin waihettelewaisia: milloin on työpula siellä; se sattuu jolloin tulemaan täälläkin.

Meidän waustauksemme tähän on pian suoritettu. Me wiittaamme ainosti lehtemme 29 n: rossa julkaistuun kappaleeseen: ”Waroitus muutamisesta pois isänmaasta”.

– Hyvä on että entinen maanmiehemme edes aluksi tyytyy uuteen olopaikkaansa. Mutta, mitä hän juttelee työnsaamisesta, paikoista y, m., ei kaikin puolin pidä wettä. Kyllä Suomessakin työtä saadaan; paikat owat myös jo tähän aikaan semmoiset, koska tawallinen työmies, kumminkin meidän kaupungissa, ei mene alle 3 markan päiväänsä, mutta olemme kuulleet enemmänkin waaditun. Elatuskustannukset taas meidän maassa owat werraten koko joukon huokeammat kuin Amerikassa.

Sanomia Turusta

N:o 199 – 27.8.1884

Sanomia ja terwehdyksiä.

Amerikasta palaawa suomalainen siirtolainen Herman Kokela, Laihelasta kotoisin, hyppäsi toukokuun loppupuolella ”Orlando” nimisestä siirtolais-laiwasta Humber-wirtaan ja hukkuu. Hänen onnettomuus-hetkellä käytetyt waatteenensa, hänen kellonsa ja hänen rahansa owat talllella asianomaisilla Lincolnshiressä. Hänen arkkunsa ja muut tavaransa löytyvät taas Wilsonin konttorista Göteborgista. Wiime mainitulla paikalla waikuttawan Wenäjän konsulin kautta owat ne

– **Pohjois-Amerikan Brightonin kaupungista** (Brighton Boston Massachusetts Northern Amerika) on eräs siellä oleskelewa maanmiehemme lähettänyt kirjeen, jossa muun ohessa lausuu:

Turun viikkosanoma kertoo: Lumijoelta Amerikkaan muutaneiden olo on huonolla kannalla. – Waan mitä se on ihmettä wieraassa kielessä ja oudossa maassa, jossa ei sanaakaan osaa puhua eikä myös ymmärrä, mitä puhutaan. Eipä ole kulunut pitkä aika siitä, kun kuului vielä huonommalta omassakin maassa, vaikka toinen toisensa puheen ymmärtää. Olen minä vielä tähän asti joka päivä työtä saanut enkä ole ilman palkatta työtä tehnyt, niinkuin muinoin Suomessa, kun paras warwin salwomies sai markan päivältä: jopa tuo on

Sanomia ja terwehdyksiä.

Amerikasta palaawa suomalainen siirtolainen Herman Kokela, Laihelasta kotoisin, hyppäsi toukokuun loppupuolella ”Orlando” nimisestä siirtolais-laiwasta Humber-wirtaan ja hukkuu. – Hänen onnettomuus-hetkellä käytetyt waatteenensa, hänen kellonsa ja hänen rahansa owat talllella asianomaisilla Lincolnshiressä. Hänen arkkunsa ja muut tavaransa löytyvät taas Wilsonin konttorista Göteborgista. Wiime mainitulla paikalla waikuttawan Wenäjän konsulin kautta owat ne kalut saatavana. Tieto tästä tapauksesta on annettu asianomaisille Suomesta Hull’issa asuvan Wenäjän konsulin kautta. –

Toinen suomalainen siirtolainen Johan Hämälähti (Jonka kotipaikkaa en tunne), on niinkuin Liwerpoolin polisitoimistolle ilmoitettiin, juowuksissa, siellä puukolla iskenyt erästä siirtolais-kodin omistajaa, josta rikoksesta hän on wankilassa ja on oikeutta jo käyty muutama kerta.

kalut saatavana. Tieto tästä tapauksesta on annettu asianomaisille Suomesta Hull’issa asuvan Wenäjän konsulin kautta.

Toinen suomalainen siirtolainen Johan Hämälähti (Jonka kotipaikkaa en tunne) on niinkuin Liwerpoolin polisitoimistolle ilmoitettiin, juowuksissa, siellä puukolla iskenyt erästä siirtolais-kodin omistajaa, josta rikoksesta hän on wankilassa ja on oikeutta jo käyty muutama kerta.

Sanomia Porista. Tietoja Porista ja Satakunnasta.

N:o 16. – 7.2.1895.

– **Höyrylaiwa Urania** oli viime matkallaan ollut ankaran myrsky-ilman kourissa, kuten eräs yksityinen kirje kertoo. Pohjanmerellä oli se jo saanut kokea kowaa ukon-ilmaa ja Itä-merellä oli raju tuuli saanut meren aaltoilemaan niin että laineet wyöryiwät yli koko laiwan ja kylmä pakkakanen jäädytti sen yhdeksi jäämöhkäleeksi. Hankoniemen ulkopuolella ei se omin woimin päässyt mihinkään, waan jäättyi kiinni noin 5 penink. päähän sanotusta kaupungista. Murtaja kyllä oli lähtenyt apuun, mutta oli joutunut wäärälle suunnalle, joten laiwa pimeän tultua sai jäädä odottamaan seuraawaan eli perjantain aamuun, jolloin se Murtajän jälessä saapui satamaan, Koko yön oli laiwawäki saanut olla irroittamassa laiwaa siitä jääpuwusta, johonka wesi ja pakkakanen olivat sen pukeneet.

Wertailun wuoksi mainittakoon, että jäätä oli esim. komentosillalla, niin korkealla kun se onkin, kyynärän paksuudelta. Sanomattakin woi jo arwata, miltä tuntuu olo ulkona merellä tuulen ja pakkasen kourissa jään peittämässä laiwassa. – Aura.

Sanomia Porista.

N:o 21. – 19.2.1895

– **Suomalaiset Amerikassa.** Red Jacketissa kuoli w. k. 22 p. Tamarackin waskikaiwannossa tapaturman kautta suomalainen Jacob Hietala.

Calometin suomalainen ew.-lut. seurakunta on poismuuttawan pastori E. W. Hynnisen sijaan wäliaikaiseksi walinnut helmikuun ensipäiwinä kotimaasta saapuwan maisteri Juho Bäckin, jonka Suomi-synoodin esimies on luwannut wihkimisellä siksi heti määrätä.

Sanomia Porista.

N:o 31. – 14.3.1895

– **Pastori Eloheimon vaikutuksesta Amerikassa** kirjoittaa ”Pohjalaiselle eräs kirjeenwaih-taja m. m. seuraawaa: – Merimiespastori Wäinö Durchman on meillä käynyt Jumalanpalweluksia pitämässä mikäli hänen aikansa on myö-

– **Höyrylaiwa Urania** oli viime matkallaan ollut ankaran myrsky-ilman kourissa, kuten eräs yksityinen kirje kertoo. Pohjanmerellä oli se jo saanut kokea kowaa ukon-ilmaa ja Itä-merellä oli raju tuuli saanut meren aaltoilemaan niin että laineet wyöryiwät yli koko laiwan ja kylmä pakkakanen jäädytti sen yhdeksi jäämöhkäleeksi. Hankoniemen ulkopuolella ei se omin woimin päässyt mihinkään, waan jäättyi kiinni noin 5 penink. päähän sanotusta kaupungista. Murtoja kyllä oli lähtenyt apuun, mutta oli joutunut wäärälle suunnalle, joten laiwa pimeän tultua sai jäädä odottamaan seuraawaan eli perjantain aamuun, jolloin se Murtajän jälessä saapui satamaan. Koko yön oli laiwawäki saanut olla irroittamassa laiwaa siitä jääpuwusta, johonka wesi ja pakkakanen olivat sen pukeneet.

Wertailun wuoksi mainittakoon, että jäätä oli esim. komentosillalla, niin korkealla kun se onkin, kyynärän paksuudelta. Sanomattakin woi jo arwata, miltä tuntuu olo ulkona merellä tuulen ja pakkasen kourissa jään peittämässä laiwassa. – Aura.

– **Suomalaiset Amerikassa.** Red Jacketissa kuoli w. k. 22 p. Tamarackin waskikaiwannossa tapaturman kautta suomalainen Jakob Hietala. Calometin suomalainen ew.-lut. seurakunta on poismuuttawan pastori E. W. Hynnisen sijaan wäliaikaiseksi walinnut helmikuun ensipäiwinä kotimaasta saapuwan maisteri Juho Bäckin, jonka Suomi-synoodin esimies on luwannut wihkimisellä siksi heti määrätä.

ten antanut omilta toimiltaan merimieslähetyksessä New-Yorkissa. Kiitos wain hänelle olkoon waiwoistaan, kun hän rakkaudesta meitä kohtaan on käynyt ilman maksutta Jumalanpalweluksia pitämässä. Ikäwä wain että yksimielisyys ei tah-

do wallita keskuudessamme seurakunta-asiasa. Lukijat hywin tiennewät että seurakuntamme kuului ennen tuon omatekosen piispa Eloheimon yhtiöön, joka täällä Amerikassa haaweilee saada kaikkia suomalaisia hiippakuntaansa kuten Rooman paawi haaweilee että kaikki kansat ja uskonnot yhdistyisi roomalais katoolisen kirkon helmaan. Mutta me otimme pois seurakuntamme tuon Eloheimon yhtiöstä, syystä kun hän leipoo papiksi kaikki jotka owat jotain pahaa Suomessa jo tehneet ja niitä pakoon sieltä tulleet. Ja ukko paha kaikki nuo leiwoksensa olisi meille opettajaksi työntänyt sitte. Mutta me toki jo yhden tekeleen laitoimme samaa tietä takaisin jota hän tulikin. Kyllä on sentähden surkea kun kaikista se Eloheimo papin leipoo, jotka ei omaa edes ensistäänkin hywää käytöstä, opista ei ole toki puhettakaan, koska eiwät monikaan hänen tekeleet osaa edes kirjoittaa puhtaasti suomenkieltä.

Kyllä sen miehen teot owat täällä seurakunta alalla nollaakin alempana. Mutta äläs huoli, ei niin pahaa että sillä ei ole puoltajaa. Emme uskonut erotessamme tuosta Eloheimosta ja laittaessamme hänen pappiaan takaisin että ketään löytyy, joka tuota puoltaa vielä. Mutta kumminkin eräs hänen kätyrinsä täällä koittaa kirjoitella erääseen tämän maan suomenkieliseen sanomalehteen Eloheimoa ja hänen pappiaan puoltawia kirjoituksia, joista sitte vielä käydään pastori Durchmanin kimppuun siitä hywäsätä, kun käy meille Jumalanpalweluksia pitämässä. Nyt kuitenkin owat asiat siksi wakaantuneet että me ollaan puuhassa hommata Suomesta omituista pappia West Garnerin ja Fitchburgin kanssa yhteistä, joka hywä olisi että saataisiin opettaja, joka siihen on saanut walmistuksen eikä ole itse tekoinen.

Turun Lehti

N:o 116 – 3.10.1885

– Suomalainen hirtetty Amerikassa.

Suomalainen maankulkia, tuo kuuluisan suomalaisen postimurhaajan ”Hallin Jannen” kurja rikostoweri Amerikassa Juho Wäisänen hirtettiin perjantaina elokuun 28 päivänä Duluthin kaupungissa Minnesotan waltiossa Amerikassa siitä, että hän yhdessä sanotun Hallin Jannen kanssa wiime sysinnä, kuten silloin kerroimme, murhasi Amerikan Minnesotan wuoriseudus-

— **Pastori Eloheimon wai-
lutuksesta Amerikassa** kirjoittaa
”Böhlalaiselle” eräs kirjeenwaihhtaja m. m.
seuraawaa: — — Merimiespastori Wäis-
nö Durchman on meillä käynyt juma-
lanpalweluksia pitämässä mikä: hänen
aifansa on myöten antanut omilta toi-
mitaan merimieslähetyksessä New-Yor-
kissa. Riitos wain hänelle olkoon wai-
woistaan, kun hän ratkaudesta meitä
kohtaan on käynyt ilmon maksutta ju-
malanpalweluksia pitämässä. Itäwä
wain että yksimielisyys ei tahdo walli-
ta keskuudessamme seurakunta-asiasa.
Lukijat hywin tiennewät että seurakun-
tamme kuului ennen tuon omatekosen
piispa Eloheimon yhtiöön, joka täällä
Amerikassa haaweilee saada kaikkia juo-
malaisia hiippakuntaansa kuten Rooman
paawi haaweilee että kaikki kansat ja
uskonnot yhdistyisi roomalais katoolisen
kirkon helmaan. Mutta me otimme
pois seurakuntamme tuon Eloheimon
yhtiöstä, syystä kun hän leipoo papiksi
kaikki jotka owat jotain pahaa Suo-
messa jo tehneet ja niitä pakoon sieltä
tulleet. Ja ukko paha kaikki nuo lei-
woksensa olisi meille opettajaksi työntä-
nyt sitte. Mutta me toki jo yhden te-
keleen laitoimme samaa tietä takaisin
jota hän tulikin. Kyllä on sentähden
surkea kun kaikista se Eloheimo papin
leipoo, jotka ei omaa edes ensistäänkin
hywää käytöstä, opista ei ole toki pu-
hettakaan, koska eiwät monikaan hänen
tekeleet osaa edes kirjoittaa puhtaasti
suomenkieltä.

sa erään pikkurawintolan-pitäjän ja poltti hänen ruumiinsa ja talonsa. Molemmat rikostowerukset Wäisänen ja ”Hallin Janne”, joka silloin eleli wäärällä nimellä ”Juho Nordland” wangittiin ja tuomittiin tästä rikoksesta hirtettäväksi, mutta sai ”Hallin Janne” wiime kewänä itse surmatuksi itsensä wankilassa. – nyt on siis jo itse kaiken maailman koto, Amerikakin, päässyt noista molemmista pahoista.

Turun Lehti

N:o 51 – 1.5.1900

– **Kuollut merimies.** Tästä kaupungista kotoisin olewa merimies Johan Strömberg on kuollut ulkomailla jättäen jälkeensä 262 mk. 63 p:niä, jotka on lähetetty tänne perillisten saatavaksi.

– **Amerikan awioliitto.** Senaatti on suostunut turkulaisen merimiehen W. Dawidsonia anomukseen, että hänen Washingtonissa eläkemiehen tyttären Edla Maria Karwolan kanssa solmimansa awioliitto julistettaisiin lailliseksi ja että heidän lapsensa saisiwat awiollisten lasten oikeudet.

Turun Lehti

N:o 69. – 14.6.1890

Amerikassa owat kaikki olosuhteet monin werroin parempia, kuin Euroopassa. Niinpä elää NewYorkissa eräs sangen monipuolinen perheenmäntä, joka on kirjailija, tohtori, taidemaalari ja näyttelijätär yht'aikaa. Aamulla suuruksen syötyään kirjoittelee hän pari tuntia romaania tahi muuta käsillä olewaa kirjailijan työtä. 10 – 2 ottaa hän vastaan potilaita. Sitte maalaa hän kello 6:teen tauluja, joita kilwan ostetaan. Jälkeen puolisen tuntia lewättyään, menee hän teatteriin, jossa hän on kuiskaajana. Hän on naimisissa; itse ompelee hän kaikki waatteet sekä itselleen että lapsilleen, ja hoitaa sitä paitsi yksin taloutta. Kas sellainen eukko se talossa jotakin maksaa!

– **Amerikaan muuttaneelle pastori A. Heidemaulle** owat ne suomalaiset, jotka kutsuiwat hänen sielunpaimenekseen sinne, taanneet 6,000 dollarin eli 30,000 markan suuruisen vuosipalkan, tietää L. U.

— **Kuollut merimies.** Tästä kaupungista kotoisin olewa merimies Johan Strömberg on kuollut ulkomailla jättäen jälkeensä 262 mk. 63 p:niä, jotka on lähetetty tänne perillisten saatavaksi.

— **Amerikan awioliitto.** Senaatti on suostunut turkulaisen merimiehen W. Dawidsonia anomukseen, että hänen Washingtonissa eläkemiehen tyttären Edla Maria Karwolan kanssa solmimansa awioliitto julistettaisiin lailliseksi ja että heidän lapsensa saisiwat awiollisten lasten oikeudet.

Amerikassa owat kaikki olosuhteet monin werroin parempia, kuin Euroopassa. Niinpä elää Newyork'issa eräs sangen monipuolinen perheenmäntä, joka on kirjailija, tohtori, taidemaalari ja näyttelijätär yht'aikaa. Aamulla suuruksen syötyään kirjoittelee hän pari tuntia romaania tahi muuta käsillä olewaa kirjailijan työtä. 10 – 2 ottaa hän vastaan potilaita. Sitte maalaa hän kello 6:teen tauluja, joita kilwan ostetaan. Jälkeen puolisen tunnin lewättyään, menee hän teatteriin, jossa hän on kuiskaajana. Hän on naimisissa; itse ompelee hän kaikki waatteet sekä itselleen että lapsilleen, ja hoitaa sitä paitsi yksin taloutta. — Kas sellainen eukko se talossa jotakin maksaa!

— **Amerikaan muuttaneelle pastori A. Heidemaulle** owat ne suomalaiset, jotka kutsuiwat hänen sielunpaimenekseen sinne, taanneet 6,000 dollarin eli 30,000 markan suuruisen vuosipalkan, tietää L. U.

Tekstin puhtaaksikirjoitus ja taitto:

Siirtolaisuusinstituutti

<http://www.migrationinstitute.fi>

Alkuperäistekstit haettavissa

Historiallisesta sanomalehtikirjastosta osoitteessa:

<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti>

Yksittäisen lehden numero löytyy helpoimmin
sivuston **selailu**-toiminnon kautta.

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT

Suomeksi | På svenska | In English

Etusivu

Sanomalehdet

Pienpainatteet

Aikakauslehdet

Muut tietokannat ja verkkoaineistot

Pikahaku

Hae

HISTORIALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO

Pääsivu

Selailu

Haku

Tarkennettu haku

Artikkelihakemisto

Palaute

Tervetuloa tutustumaan Suomen historiaan ja menneeseen
aikaan vanhojen sanomalehtien kautta!

för Helsingfors och L